

**VIŠJA STROKOVNA ŠOLA ACADEMIA
MARIBOR**

UPORABA STRELNEGA OROŽJA V ZASEBNEM VAROVANJU

Kandidat: Kristijan Poštrak

Vrsta študija: študent izrednega študija

Številka indeksa: 11190350031

Študijski program: Varovanje

Mentor: mag. Srečko Jarc

Maribor, 2015

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisani Kristijan Poštrak, z vpisno št 11190350031, sem avtor diplomskega dela z naslovom *Uporaba strelnega orožja v zasebnem varovanju*, ki sem ga napisal pod mentorstvom mag. Srečka Jarca.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je predložena projektna naloga izključno rezultat mojega dela,
- sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev, ki jih uporabljam v predloženi nalogi, navedena oz. citirana skladno s pravili Višje strokovne šole Academia,
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del oz. misli, kot moje lastne kaznivo po Zakonu o avtorski in sorodnih pravicah (Ur. l. RS 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/2013), prekršek pa podleže tudi ukrepom Višje strokovne šole Academia skladno z njenimi pravili,
- skladno z 32.a členom ZASP dovoljujem Višji strokovni šoli Academia objavo diplomskega dela na spletnem portalu šole.

Maribor, november 2015

Podpis študenta:

ZAHVALA

Zahvaljujem se moji družini za podporo in spodbudo pri študiju.

Zahvaljujem se mentorju, gospodu mag. Srečku Jarcu, za korekten odnos, usmerjanje in svetovanje pri diplomskem delu.

Posebej se zahvaljujem študentom programa Varovanje, s katerimi smo bili dobra ekipa in smo si medsebojno pomagali pri študiju.

Zahvaljujem se vsem profesorjem in kolektivu Academie za nova znanja in spoznanja, korekten odnos in pomoč.

POVZETEK

Varnostniki lahko med opravljanjem nalog zasebnega varovanja, razen varnostnikov čuvajev, nosijo strelno orožje v skladu z zakonom, ki ureja posest in nošenje orožja.

Torej zakonsko pooblastilo za nošenje orožja varnostniki imajo, prav tako pa zakon zahteva, da se varnostniki, ki nosijo in uporabljajo strelno orožje, redno strokovno usposabljaajo v ravnanju s strelnim orožjem in njegovi uporabi.

V diplomski nalogi sem opisal osnovno zakonodajo na področju zasebnega varovanja, katera določa pogoje za uporabo strelnega orožja v zasebnem varovanju, in programe, po katerih se usposablja varnostno osebje, tako za pridobitev orožnega lista kot za pridobitev službene izkaznice za opravljanje določenih oblik zasebnega varovanja, pri katerih lahko varnostno osebje uporablja strelno orožje v skladu z zakonom.

Za vse uporabnike strelnega orožja je zelo pomembno, da imajo dovolj znanja s področja rokovanja z orožjem in da redno izvajajo streljanja, da ne prihaja do nesreč, ki imajo lahko hude posledice.

Policija in vojska namenjata več časa za samo usposabljanje kot varnostniki. Pri tem je ključno dejstvo, da lahko varnostniki, policisti in varnostno osebje, v okviru zakonskih pogojev, uporabijo strelno orožje zoper druge osebe in s tem posežejo v osnovno človekovo pravico, nedotakljivost življenja.

V diplomski nalogi smo primerjali osnovno usposabljanje s področja strelnega orožja in redna letna streljanja med varnostniki, policisti in varnostnim osebjem.

Skušali smo potrditi tezo, da varnostno osebje, ki v skladu z zakonom lahko uporablja strelno orožje, ni dovolj dobro usposobljeno za uporabo strelnega orožja.

Ključne besede: orožje, streljanje, varnostno osebje, usposabljanje, varnostnik

ABSTRACT

The Use of Firearms in the Field of Private Security Services

Security guards can, while providing private security services (except security guards on sentry), carry arms in accordance with the law governing the possession and carrying of arms.

Security guards therefore have statutory authorization to carry arms, but they are required by law to receive constant professional training in how to handle and use arms.

The thesis deals with basic legislation regarding private security services, which determines the terms of the use of firearms in the field of private security services and the programmes according to which security guards are trained in order to receive a firearm license as well as an employee certification identification card, required for providing certain types of private security services where firearms are used in accordance with the law.

It is essential for every firearms user to be well acquainted with the handling of arms, and to practise shooting regularly to avoid accidents which may have severe consequences.

Police and army devote a lot of time to training – more than security guards do. It is a key fact that security guards as well as police officers and other security personnel can use firearms against other persons and thereby intervene in the fundamental human right; the right to life.

In the thesis, basic training in the field of the use of firearms and regular annual shootings of security guards, police officers and security personnel have been compared.

The aim was to confirm the hypothesis that security personnel who are allowed to use firearms in accordance with the law are not qualified enough for the use of firearms.

Keywords: arms, shooting, security personnel, training, security guard

KAZALO VSEBINE

1	UVOD	6
1.1	OPIS PODROČJA IN OPREDELITEV PROBLEMA	6
1.2	NAMEN, CILJI IN OSNOVNE TRDITVE.....	6
1.2.1	Namen.....	6
1.2.2	Cilji.....	7
1.2.3	Osnovna trditev	7
1.3	PREDPOSTAVKE IN OMEJITVE	7
1.4	UPORABLJENE RAZISKOVALNE METODE	7
1.5	POMEN POJMOV	8
1.5.1	Varnostno osebje	8
1.5.2	Varovano območje.....	8
1.5.3	Orožje	8
1.5.4	Službena izkaznica.....	9
1.5.5	Varnostnik.....	10
1.5.6	Varnostno orožje.....	10
1.5.7	Strelišče	10
2	ZAKONODAJA.....	12
2.1	USTAVNE DOLOČBE	12
2.2	ZAKON O ZASEBNEM VAROVANJU.....	12
2.2.1	Kaj je zasebno varovanje?.....	12
2.2.2	Oblike varovanja in vrste licenc	13
2.2.3	Uporaba in nošenje strelnega orožja v zasebnem varovanju	13
2.3	PRAVILNIK O IZVAJANJU ZAKONA O ZASEBNEM VAROVANJU	14
2.4	ZAKON O OROŽJU	14
2.4.1	Razvrstitev in kategorizacija orožja	14
2.4.2	Vrste orožnih listin.....	15
2.4.3	Pravice in obveznosti, ki izhajajo iz orožnih listin	16
2.4.4	Pogoji za izdajo orožne listine posamezniku	16
3	RAVNANJE Z OROŽJEM	17
3.1	PRAVILA NOŠENJA IN RAVNANJA Z OROŽJEM	17
3.1.1	Nošenje in prenos orožja	18
3.2	HRAMBA OROŽJA	19
3.3	DOKUMENTACIJA.....	20
3.4	VZDRŽEVANJE IN ČIŠČENJE OROŽJA	21
3.4.1	Pogostost čiščenja	21

3.4.2	<i>Pripomočki za čiščenje orožja</i>	21
3.4.3	<i>Postopek čiščenja in mazanja orožja</i>	22
4	USPOSABLJANJA NA PODROČJU ZASEBNEGA VAROVANJA S PODROČJA UPORABE STRELNEGA OROŽJA	23
4.1	PROGRAM STROKOVNEGA USPOSABLJANJA IN IZPOPOLNJEVANJA VARNOSTNEGA OSEBJA ZA NOŠENJE IN UPORABO OROŽJA	24
4.1.1	<i>Pogoji za pristop k usposabljanju in izpopolnjevanju</i>	25
4.1.2	<i>Cilji programa</i>	25
4.1.3	<i>Preizkus strokovne usposobljenosti nošenja in uporabe strelnega orožja</i>	26
4.1.4	<i>Vaje v streljanju</i>	27
4.2	PRIMERJAVA USPOSABLJANJA S PODROČJA UPORABE STRELNEGA OROŽJA S POLICIJO	27
4.2.1	<i>Policija</i>	27
4.2.2	<i>Usposabljanje s področja uporabe strelnega orožja po programu Policist</i>	28
4.2.3	<i>Primerjava osnovnega usposabljanja s področja strelnega orožja med varnostnim osebjem in policisti</i>	29
4.3	PRIMERJAVA USPOSABLJANJA S PODROČJA UPORABE STRELNEGA OROŽJA S SLOVENSKO VOJSKO	30
4.3.1	<i>Slovenska vojska</i>	30
4.3.2	<i>Osnovno usposabljanje v Slovenski vojski</i>	30
4.3.3	<i>Usposabljanja s področja oborožitve in streljanj</i>	31
4.3.4	<i>Primerjava usposabljanj s področja strelnega orožja med varnostnim osebjem in vojaki</i>	31
5	REDNA LETNA STRELJANJA NA PODROČJU ZASEBNEGA VAROVANJA IN PRIMERJAVA S POLICIJO IN SLOVENSKO VOJSKO	33
5.1	REDNA LETNA STRELJANJA V POLICIJI	33
5.2	REDNA LETNA STRELJANJA V SLOVENSKI VOJSKI	34
5.2.1	<i>Predpisana letna streljanja za pripadnike enot, katerim je pištola osebna oborožitev</i>	34
6	ANALIZA STRELJANJ IN USPOSABLJANJ S PODROČJA UPORABE STRELNEGA OROŽJA V ZASEBNEM VAROVANJU, POLICIJI IN SLOVENSKI VOJSKI	37
6.1	ČASOVNI OKVIRJI USPOSABLJANJ IN STRELJANJ	37
6.2	ŠTEVILO STRELJANJ NA LETNI RAVNI	38
6.3	PORABLJENO STRELIVO NA LETNI RAVNI	39
7	SKLEP	40
7.1	KLJUČNI PREDLOGI	42
8	VIRI, LITERATURA.....	NAPAKA! ZAZNAMEK NI DEFINIRAN.

8.1	LITERATURA	43
8.2	VIRI	43
8.3	INTERNETNI VIRI	43

KAZALO SLIK

SLIKA 1:	VOJAŠKO OROŽJE.....	9
SLIKA 2:	ŠPORTNO OROŽJE.....	9
SLIKA 3:	VARNOSTNIK KONCERNA SINTAL	10
SLIKA 4:	STRELIŠČE	11
SLIKA 5:	KOVČEK ZA PRENOS OROŽJA.....	19
SLIKA 6:	PRIMER NOŠENJA OROŽJA – POLICISTI.....	19
SLIKA 7:	PRIBOR ZA ČIŠČENJE OROŽJA	22
SLIKA 8:	PIŠTOLA BERETTA M92FS, STANDARDNA PIŠTOLA SLOVENSKE VOJSKE.....	38

KAZALO TABEL

TABELA 1:	PRIKAZ USPOSABLJANJA S PODROČJA STRELNEGA OROŽJA – VARNOSTNIKI IN POLICISTI.....	29
TABELA 2:	PRIMERJAVA USPOSABLJANJ IN PORABE STRELIVA MED VOJAKI IN VARNOSTNIM OSEBJEM.....	31
TABELA 3:	ČASOVNI OKVIRJI USPOSABLJANJ IN STRELJANJ.....	37
TABELA 4:	ŠT. STRELJANJ NA LETNI RAVNI	38
TABELA 5:	PORABA STRELIVA NA LETNI RAVNI – PIŠTOLA.....	39

1 UVOD

1.1 Opis področja in opredelitev problema

Varnostniki – razen varnostnika čuvaja – lahko med opravljanjem nalog zasebnega varovanja nosijo strelno orožje v skladu z zakonom, ki ureja posest in nošenje orožja.

Torej zakonsko pooblastilo za nošenje orožja varnostniki imajo, prav tako pa zakon zahteva, da se varnostniki, ki nosijo in uporabljajo strelno orožje, redno strokovno usposablajo v ravnanju s strelnim orožjem in njegovi uporabi.

Po mojem mnenju je tega usposabljanja v večini primerov premalo, namreč, če bi hoteli biti dobro strokovno usposobljeni v ravnanju s strelnim orožjem in njegovi uporabi, bi morali izvajati veliko več usposabljanj iz rokovanja z orožjem in opraviti več streljanj kot jih v večini primerov. Če hočemo, da nekdo obvlada strelno orožje, je potrebno izvajati streljanje vsaj enkrat na mesec, pri tem pa potrošiti kar nekaj nabojev.

Pomembna so tudi usposabljanja iz rokovanja z orožjem, to pomeni razstavljanje, sestavljanje orožja, polnjenje, praznjenje orožja, varnostni pregledi orožja, poznavanje taktično-tehničnih podatkov o orožju, ipd. Tudi takšna usposabljanja bi se morala izvajati vsaj enkrat na mesec.

Poleg tega je potrebno poznati pooblastila v zvezi z uporabo strelnega orožja in izvajati redna usposabljanja varnostnikov, pri čemer jih je potrebno postavljati v različne taktične situacije, do katerih bi lahko prišlo pri opravljanju varovanja.

1.2 Namen, cilji in osnovne trditve

1.2.1 Namen

V prvem delu pričujoče diplomske naloge bom opisal predpise s področja zasebnega varovanja, orožno zakonodajo in programe streljanj v policiji in Slovenski vojski. V tem delu bom opisal, kako ravnati z orožjem in kako ga vzdrževati.

Nadalje bom skozi analizo programov primerjal predpisane programe streljanj za varnostnike, kateri uporabljajo strelno orožje v zasebnem varovanju s programi v policiji in Slovenski

vojski. Predvsem me bo zanimalo, koliko streljanj je predpisanih na letni ravni, koliko streliva na leto se porabi na streljanjih, kakšni so programi in zahteve glede usposabljanj iz rokovanja z orožjem.

1.2.2 Cilji

- Opis osnovnih predpisov na področju zasebnega varovanja s poudarkom na uporabi strelnega orožja.
- Opis drugih predpisov in programov, kateri določajo usposabljanja in streljanja na področju zasebnega varovanja, policije in Slovenske vojske.
- Analiza in primerjava programov streljanj in usposabljanj s strelnim orožjem.

1.2.3 Osnovna trditev

Varnostno osebje, katero v skladu z zakonom lahko uporablja strelna orožja, ni dovolj dobro usposobljeno za uporabo strelnega orožja.

1.3 Predpostavke in omejitve

Pri izdelavi diplomske naloge bomo izhajali iz analize pisnih virov. Določeni pisni viri imajo stopnjo zaupnosti in niso dosegljivi javnosti.

Pri diplomski nalogi se bomo osredotočili le na streljanja z varnostnim orožjem.

Osredotočili se bomo na trenutno veljavne predpise in programe streljanj.

1.4 Uporabljene raziskovalne metode

Pri diplomski nalogi bomo uporabili naslednje metode raziskovanja:

- deduktivno metodo pri razlagi dejstev in zakonodaje s tega področja,
- deskriptivno metodo pri opisovanju pojmov,
- metodo analize in sinteze,
- metodo klasifikacije pri definiranju posameznih pojmov,

- metodo kompilacije pri navajanju citatov in navedb različnih avtorjev,
- metodo komparacije – primerjava različnih programov streljanj med seboj.

1.5 Pomen pojmov

1.5.1 Varnostno osebje

»Varnostno osebje je skupen izraz za osebje (varnostnik čuvaj, varnostnik, varnostnik nadzornik, operater VNC, varnostnik telesni stražar, varnostni menedžer, varnostni tehnik in pooblaščen inženir varnostnih sistemov), ki pri imetniku licence ali izvajalcu internega varovanja neposredno opravlja naloge zasebnega varovanja in nima statusa uradne osebe v skladu z zakonom, ki določa kazniva dejanja« (Zakon o zasebnem varovanju, Ur. l. RS, št.: 17/2011).

1.5.2 Varovano območje

»Varovano območje je prostor, objekt ali območje v lasti, najemu ali upravljanju naročnika storitve, ki je s pogodbo, določeno z imetnikom licence, območje, na katerem se izvaja interno varovanje, in neposredna bližina varovane osebe« (prav tam).

1.5.3 Orožje

»Orožje je predmet, izdelan ali prilagojen tako, da lahko pod pritiskom zraka, smodnikovih ali drugih plinov ali drugega potisnega sredstva izstreljuje krogle, šibre ali druge izstrelke oziroma razpršuje pline, tekočino ali drugo substanco. Med orožje pa sodijo tudi drugi predmeti, ki so po svojem bistvu namenjeni zlasti:

- da z neposrednim učinkovanjem preprečijo ali zmanjšajo napad ali nevarnost;
- lovu;
- športnemu streljanju« (Zakon o orožju, Ur. l. RS, št. 23/2005 s spremembami in dopolnili).

Slika 1: Vojaško orožje

Vir: <http://www.sinatura.si/2009/11/27/lovska-pus%CC%8Cka/>

Slika 2: Športno orožje

Vir: <http://www2.arnes.si/~osnocer/ROM/Miha/KATEGORIJE.html>

1.5.4 Službena izkaznica

»Službena izkaznica je dokument, s katerim varnostno osebje izkazuje, da ima podeljeno licenco in upravičenost za neposredno opravljanje nalog zasebnega varovanja« (Zakon o zasebnem varovanju, Ur. l. RS, št. 17/2011).

1.5.5 Varnostnik

Varnostnik je oseba, ki neposredno opravlja naloge zasebnega varovanja in lahko pri tem izvaja ukrepe in dolžnosti v skladu z Zakonom o zasebnem varovanju. (Zakon o zasebnem varovanju, Ur. l. RS, št. 17/2011)

Posamezni predpisi (npr. Pravilnik o načinu prevoza in varovanja denarja ter drugih vrednostnih pošilk, Ur. l. RS, št. 96/05 s spremembami in dopolnili) pa določajo, da morajo varnostniki nositi orožje.

Slika 3: Varnostnik koncerna Sintal

Vir: <http://www.sintal.si/o-nas/uniforme/>

1.5.6 Varnostno orožje

Varnostno orožje je polavtomatsko ali repetirno kratkocevno strelno orožje različnih kalibrov, do kalibra 12,7 mm, in plinsko orožje.

1.5.7 Strelišče

Strelišče je prostor, ki je namenjen za streljanje. Na tem prostoru se izvajajo streljanja z različnimi vrstami orožja z namenom vadbe, strelskega kondicioniranja ali tekmovanj.

Slika 4: Strelišče

Vir: <https://www.rekreiraj.se/ponudnik/o-ponudniku-in-ponudba/-1820>

2 ZAKONODAJA

V tem poglavju bomo opisali zakonodajo, ki pokriva področje uporabe strelnega orožja v zasebnem varovanju.

2.1 Ustavne določbe

Ustava Republike Slovenije (Ur. l. RS, št. 33/1991 s spremembami in dopolnili) v poglavju o človekovih pravicah zagotavlja varovanje človekovega življenja. Z uporabo strelnega orožja posegamo v, z ustavo določene, človekove pravice in temeljne svoboščine, zato je pomembno, da se človekovih pravic in svoboščin zavedamo in uporabljamo orožje le takrat, ko nam zakon tako nalaga, seveda ob upoštevanju načel, ki veljajo pri uporabi strelnega orožja v zasebnem varovanju. Uporaba strelnega orožja v zasebnem varovanju izhaja iz ustavne pravice do varnosti, saj lahko varnostniki uporabljajo strelno orožje le v zakonsko določenih primerih, če ne morejo drugače zavarovati življenja ljudi in v primeru silobrana.

2.2 Zakon o zasebnem varovanju

Zakon o zasebnem varovanju (ZZasV-1) je krovni zakon na področju zasebnega varovanja. ZZasV-1 »ureja pravice in obveznosti gospodarskih družb, samostojnih podjetnikov posameznikov, državnih organov, zavodov, javnih agencij ter drugih pravnih in fizičnih oseb na področju varovanja, ki ga ne zagotavlja država. Določa zasebno varovanje, oblike varovanja, pristojnosti, pogoje za opravljanje zasebnega varovanja, standarde, strokovno usposabljanje in izpopolnjevanje, ukrepe in dolžnosti varnostnika, oznake in delovno obleko, pogoje za opravljanje zasebnega varovanja tujih oseb, obvezno organiziranje varovanja ter dolžnosti subjektov, nadzor, evidence in kazenske določbe« (Zakon o zasebnem varovanju, Ur. l. RS, št. 17/2011).

2.2.1 Kaj je zasebno varovanje?

Zasebno varovanje je varovanje ljudi in premoženja na varovanem območju, določenem objektu ali prostoru pred nezakonitimi dejanji, poškodovanjem ali uničenjem z varnostnim

osebjem ter sistemi tehničnega varovanja, ki se opravlja v oblikah, določenih z ZZasV-1. Je gospodarska dejavnost, namenjena varovanju ljudi in premoženja, ki jo Republika Slovenija ureja v javnem interesu z namenom varovanja javnega reda, javne varnosti, varstva naročnikov, tretjih oseb in varnostnega osebja, ki neposredno opravlja dejavnost. (Zakon o zasebnem varovanju, Ur. l. RS, št. 17/2011)

Zasebno varovanje opravlja, ga ponuja ali o njem svetuje v okviru svoje usposobljenosti kot pridobitno dejavnost za naročnike na podlagi pogodbenega odnosa gospodarska družba ali samostojni podjetnik posameznik, ki ima registrirano dejavnost, ima veljavno licenco in izpolnjuje pogoje za opravljanje zasebnega varovanja v skladu z ZZasV-1. (prav tam)

Naloge zasebnega varovanja neposredno opravlja varnostno osebje. Da lahko opravljajo naloge zasebnega varovanja, morajo imeti veljavno licenco in izpolnjevati pogoje za opravljanje nalog zasebnega varovanja, določene za varnostno osebje. (prav tam)

2.2.2 Oblike varovanja in vrste licenc

»Zasebno varovanje se lahko opravlja v naslednjih oblikah varovanja (vrste licenc):

1. varovanje ljudi in premoženja;
2. varovanje oseb;
3. prevoz in varovanje gotovine ter drugih vrednostnih pošilk;
4. varovanje javnih zbiranj;
5. varovanje prireditev v gostinskih lokalih;
6. upravljanje z varnostno-nadzornim centrom (v nadaljnjem besedilu: VNC);
7. načrtovanje sistemov tehničnega varovanja;
8. izvajanje sistemov tehničnega varovanja« (prav tam).

2.2.3 Uporaba in nošenje strelnega orožja v zasebnem varovanju

Uporaba in nošenje strelnega orožja v zasebnem varovanju je urejena z Zakonom o zasebnem varovanju. Varnostniki, razen varnostnika čuvaja, lahko med opravljanjem nalog zasebnega

varovanja nosijo strelno orožje. To lahko nosijo, če izpolnjujejo pogoje, ki jih nalaga Zakon o orožju.

Uporaba strelnega orožja v zasebnem varovanju je omejena. Varnostnik (razen varnostnika čuvaja) lahko uporabi strelno orožje med opravljanjem nalog zasebnega varovanja samo, če ne more drugače zavarovati življenja ljudi ali preprečiti neposrednega protipravnega napada, s katerim sta ogrožena njegovo življenje ali življenje osebe, ki jo varuje. Če okoliščine dopuščajo, morajo varnostniki osebo, zoper katero bodo uporabili strelno orožje, opozoriti s klicem: »Stoj, streljal bom!« in z opozorilnim strelom. (3. odstavek 56. člena Zakona o zasebnem varovanju, Ur. l. RS, št. 17/2011)

2.3 Pravilnik o izvajanju Zakona o zasebnem varovanju

S Pravilnikom o izvajanju zakona o zasebnem varovanju se podrobneje določajo pogoji za opravljanje zasebnega varovanja, vsebina vloge za pridobitev licence, oblika, cena in vsebina certifikata o licenci, vsebina vloge za varnostno preverjanje, ipd.

Na področju uporabe strelnega orožja pa pravilnik določa, da lahko varnostno osebje, ki lahko uporablja strelno orožje v skladu z ZZasV-1, le-to nosi le med neposrednim izvajanjem nalog zasebnega varovanja. Orožje mora nositi v toku. Orožje mora biti zavarovano na način, kot ga je predpisal proizvajalec orožja. V cevi ne sme biti naboja. (23. člen Pravilnika o izvajanju Zakona o zasebnem varovanju, Ur. l. RS, št. 100/2011)

2.4 Zakon o orožju

Zakon o orožju ureja pravice in obveznosti posameznikov, pravnih oseb in samostojnih podjetnikov posameznikov v zvezi z orožjem, namenom varovanja življenja, zdravja in varnosti ljudi ter javnega reda. (Zakon o orožju, Ur. l. RS, št. 23/2005 s spremembami in dopolnili)

2.4.1 Razvrstitev in kategorizacija orožja

Orožje je po Zakonu o orožju razvrščeno v več kategorij.

V kategorijo A spadajo predvsem vojaško orožje, avtomatsko orožje, hladno orožje, ipd. Orožje iz te kategorije je prepovedano orožje. (Zakon o orožju, Ur. l. RS, št. 23/2005 s spremembami in dopolnili)

V kategorijo B spadajo polavtomatsko ali repetirno kratkocevno strelno orožje; enostrelno kratkocevno orožje s centralno udarno iglo; ipd. V tej kategoriji so dovoljena orožja, za katera je potrebno predhodno dovoljenje. (prav tam)

V kategorijo C spadajo repetirno dolgocevno strelno orožje in polavtomatsko dolgocevno strelno orožje, ki ni zajeto v kategoriji B; ipd. V tej kategoriji so dovoljena orožja, za katera je potrebno predhodno dovoljenje. (prav tam)

V kategorijo D spadajo plinsko orožje, možnarji, staro orožje, električni paralizatorji in razpršilci, ipd. Nekatera orožja iz te kategorije so dovoljena orožja, za katera je potrebno predhodno dovoljenje, nekatera je potrebno predhodno prijaviti, za nekatera pa predhodno dovoljenje ni potrebno. (prav tam)

Za orožje se štejejo tudi strelivo, sestavni deli streliva in bistveni sestavni deli orožja. (prav tam)

2.4.2 Vrste orožnih listin

Orožne listine po Zakonu o orožju so:

- dovoljenje za nabavo orožja;
- dovoljenje za nabavo streliva;
- orožni list;
- dovoljenje za posest orožja;
- orožni posestni list;
- pooblastilo za nošenje orožja;
- pooblastilo za prenos orožja;
- dovoljenje za zbiranje orožja;
- priglasitveni list. (prav tam)

2.4.3 Pravice in obveznosti, ki izhajajo iz orožnih listin

Kar se tiče pravic in obveznosti, ki izhajajo iz orožnih listin, se bomo osredotočili na orožni list.

Orožni list je orožna listina, ki dovoljuje posamezniku posest in nošenje vpisanega kosa orožja in se izda za lovsko in športno orožje z veljavnostjo dvajsetih let, za varnostno orožje pa z veljavnostjo desetih let. Po preteku veljavnosti dovoljuje orožni list posamezniku posest orožja brez pravice nošenja in prenašanja. (Zakon o orožju, Ur. l. RS, št. 23/2005 s spremembami in dopolnili)

Varnostniki lahko nosijo in prenašajo orožje, katero imajo vpisano v orožnem listu. Drugih orožij ne smejo nositi in prenašati.

2.4.4 Pogoji za izdajo orožne listine posamezniku

Posamezniku se lahko izda orožna listina za določene kategorije orožja v skladu s pravicami in obveznostmi, ki izhajajo iz orožne listine, in ob upoštevanju pogojev določenih z Zakonom o orožju. (prav tam)

Dovoljenje za nabavo orožja, dovoljenje za nabavo streliva, orožni list in dovoljenje za posest orožja, pristojni organ izda posamezniku, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

1. da je dopolnil 18 let;
2. da ni zadržkov javnega reda;
3. da je zanesljiv;
4. da ima upravičen razlog za izdajo orožne listine;
5. da ima opravljen zdravniški pregled;
6. da je opravil preizkus znanja o ravnanju z orožjem. (prav tam)

3 RAVNANJE Z OROŽJEM

3.1 *Pravila nošenja in ravnanja z orožjem*

Pravila nošenja in ravnanja z orožjem so splošna pravila, katerih namen je, da se izognemo nenamernim sprožitvam orožja ali posledicam nepravilnega delovanja orožja. S temi pravili želimo čim bolj zmanjšati oziroma minimalizirati škodo, ki bi ob neupoštevanju teh pravil nastala. (https://en.wikipedia.org/wiki/Gun_safety)

Polkovnik Jeff Cooper je napisal štiri pravila ravnanja z orožjem, ki so v svetu splošno sprejeta. Ta pravila so v različnih virih zapisana na nekoliko drugačen način, imajo pa zelo podoben oz. enak pomen. Upoštevanje teh pravil je nujno za vse uporabnike kakršnega koli orožja. (<http://arbucklefirearms.com/blog/index.php/basic-gun-safety-the-most-important-part-of-firearms-training-and-gun-handling/>)

Ta štiri pravila so:

1. Vsako orožje je vedno napolnjeno.

To pravilo pomeni, da je potrebno z orožjem v vsakem trenutku ravnati, kot bi bilo napolnjeno, ne glede na to, ali je dejansko tako.

2. Nikoli ne usmerjaj cevi v nekaj, česar ne želiš uničiti.

3. Nikoli ne drži prsta na sprožilcu, dokler ne misliš ustreliti v tarčo.

4. Prepričaj se, kaj (oz. kdo) je tvoja tarča in kaj je za njo. (prav tam)

Pravila nošenja orožja v zasebnem varovanju so predpisana v Zakonu o orožju.

Osebe, ki lahko uporabljajo strelno orožje pri svojem delu, morajo to nositi oziroma prenašati z vso odgovornostjo. Pri tem je pomembno, da se orožje uporabi na predpisan način in strokovno. Prav tako je pomembna skrb, da je orožje v brezhibnem stanju, saj sta le na ta način zagotovljena varna uporaba in rokovanje.

Varnostniki lahko nosijo varnostno orožje. Pri tem pa velja omejitev, da lahko nosijo le orožje, ki ga uporabljajo pri opravljanju službe varovanja. To orožje lahko nosijo izključno med opravljanjem službe. V času, ko niso v službi, orožja ne smejo nositi. Nositi ne smejo niti

orožja, katero ni službeno. (Zakon o orožju, Ur. l. RS, št. 23/2005 s spremembami in dopolnili)

Kadar je posameznik pod vplivom alkohola, ali mamil, ne sme nositi ali prenašati orožja. Tega ne sme nositi niti kadar je v takem psihičnem stanju, da je njegova zanesljivost vprašljiva. (prav tam)

3.1.1 Nošenje in prenos orožja

Nošenje orožja pomeni, da ima posameznik orožje, pripravljeno za uporabo, pri sebi. Za nošenje orožja se ne šteje, če ima posameznik orožje pri sebi v svojih stanovanjskih prostorih oziroma znotraj svojih ograjenih nepremičnin, če ni z zakonom drugače določeno. Primer nošenja orožja je nošenje v toku, za pasom, pri varnostnikih, policistih, pravosodnih policistih ipd. (prav tam)

Za prenos orožja gre, ko orožje ni pripravljeno za uporabo in je zaprto v embalaži, pri čemer mora biti strelivo ločeno od orožja, prenos pa je potreben iz upravičenih razlogov. O prenosu orožja govorimo v primerih, ko ima posameznik orožje v za to namenjeni embalaži v prtljažniku avtomobila, na poti na strelišče. (prav tam)

Posameznik sme nositi orožje, če ima pri sebi orožni list, oziroma ga sme prenašati, če ima pri sebi ustrezno drugo orožno listino in osebni dokument. Če oseba nosi ali prenaša orožje, mora na zahtevo policista pokazati orožno listino, ki upravičuje nošenje oziroma posest orožja. (prav tam)

Slika 5: Kovček za prenos orožja

Vir: http://bock.si/product_info.php?products_id=655

Slika 6: Primer nošenja orožja – policisti

Vir: <http://www.delo.si/novice/kronika/policist-od-notranjega-ministrstva-dobil-od-kodnino.html>

3.2 Hramba orožja

Varno shranjevanje orožja je zakonska pa tudi moralna obveza vsakega lastnika. Poskrbeti moramo, da orožje ne bo prišlo v roke nepooblaščenim osebam. Predvsem za tiste, ki orožje hranijo doma, naj velja, da je posebno skrb potrebno nameniti shranjevanju orožja, če so

v družini otroci, možno je shranjevanje orožja tako, da se ga razstavi, v vsakem primeru pa prazno in ločeno od streliva.

Posameznik morajo hraniti orožje, ki ga ima v posesti, tako, da do njega ne morejo priti druge osebe, še posebej otroci. Orožje mora biti zaklenjeno in ločeno od streliva. (Zakon o orožju, Ur. l. RS, št. 23/2005 s spremembami in dopolnili)

Pravne osebe in podjetniki morajo orožje in strelivo hraniti v prostoru, ki je tehnično varovan, in v železnih ognjevarnih omarah oziroma sefih. Orožje in strelivo se morata praviloma hraniti v prostorih, kjer ima pravna oseba ali podjetnik svoj sedež. (Savski, 2014, str. 44)

3.3 Dokumentacija

O orožju in strelivu je potrebno voditi evidence in imenovati odgovorno osebo, ki skrbi za hrambo, nošenje ter prenos orožja in streliva. O vsaki spremembi odgovorne osebe mora biti v roku osmih dni po nastali spremembi obveščen pristojni organ (upravna enota). (Zakon o orožju, Ur. l. RS, št. 23/2005 s spremembami in dopolnili)

Pravne osebe in samostojni podjetniki posamezniki vodijo naslednje evidence, ki vsebujejo podatke o osebi in orožju:

- evidenco o nabavljenem orožju,
- evidenco o orožju in strelivu, danemu v uporabo,
- evidenco o uporabljenem strelivu,
- evidenco izdanih potrdil. (prav tam)

Predpisani sta knjiga o nošenju, uporabi oziroma prenosu orožja in streliva ter izdanih potrdilih in knjiga o nabavljenem in porabljenem strelivu. (Pravilnik za izvajanje Zakona o orožju (Ur. l. RS, št. 40/05 s spremembami in dopolnili)

Policistu oziroma inšpektorju mora odgovorna oseba omogočiti, da preveri, kako hrani orožje in kako vodi evidence.

3.4 Vzdrževanje in čiščenje orožja

Redno čiščenje orožja je pomembno zaradi tega, da zagotovimo, da orožje deluje brezhibno in varno. Skrb za redno čiščenje in vzdrževanje ohranja orožje v svoji funkciji, hkrati pa podaljšuje življenjsko dobo orožja. Pred vsakim čiščenjem orožja se je potrebno prepričati, da je orožje prazno. (<http://training.nra.org/nra-gun-safety-rules.aspx>)

V poglavju o čiščenju in vzdrževanju orožja bomo opisali vzdrževanje in čiščenje pištole Beretta M92 FS, standardne pištole, ki jo uporablja Slovenska vojska. To orožje spada med najbolj pogoste tipe pištol, ki jih uporabljajo varnostniki pri svojem delu.

3.4.1 Pogostost čiščenja

Orožje se čisti in maže vsakodnevno, po vsaki uporabi. Če se osebno orožje ne uporablja, se čisti samo na tedenskih (periodičnih) pregledih. Če se orožje ne uporablja, temveč se nahaja v skladišču in ni konzervirano, se čisti enkrat mesečno. Po vsakem streljanju je potrebno orožje očistiti.

3.4.2 Pripomočki za čiščenje orožja

Pištolo se čisti na mizi, klopi ali na tleh na šotorskem krilu ali na kateri drugi čisti podlogi. Orožja se ne razstavlja in čisti na golih tleh. Orožje se lahko čisti samo s formacijskim sredstvom, ki je uradno predpisano. Orožje se čisti s pomočjo ščetk (navadnih in kovinskih), krp in paličic iz mehkega lesa. S kovinskimi deli ni dovoljeno čistiti orožja, s kovinsko ščetko je dovoljeno čistiti samo notranjost cevi, če je potreba za to.

Slika 7: Pribor za čiščenje orožja

Vir: <http://www.info4d.com/a17-32-681/pribor-za-ciscenje-orozja-nopribor>

3.4.3 Postopek čiščenja in mazanja orožja

Zaradi odstranjevanja produktov izgorevanja smodnika, umazanije, rje in starega maziva se posamezni deli pištole čistijo po določenem postopku. Čiščenje in mazanje orožja se razlikuje tudi glede na vremenske in podnebne razmere, saj so za posamezne podnebne razmere (ekstremni mraz, puščavske razmere) predpisana drugačna maziva, pa tudi postopek mazanja orožja se razlikuje.

Pri čiščenju upoštevamo tudi to, da olje po uporabi na površini naredi teflonsko plast (če smo embalažo pretresli pred uporabo), zato je potrebno uporabljati malo olja. Velika količina olja samo veže nase umazanijo in saje, posledica česar je lahko zastoj.

4 USPOSABLJANJA NA PODROČJU ZASEBNEGA VAROVANJA S PODROČJA UPORABE STRELNEGA OROŽJA

Kot smo že zapisali, lahko varnostniki – razen varnostnika čuvaja – med opravljanjem nalog zasebnega varovanja nosijo strelno orožje v skladu z zakonom, ki ureja posest in nošenje orožja.

Pooblastilo za nošenje orožja lahko dobi oseba, če izpolnjuje naslednje z Zakonom o orožju določene pogoje:

- da je dopolnila 18 let;
- da ni zadržkov javnega reda;
- da ima upravičen razlog za izdajo orožne listine;
- da ima opravljen zdravniški pregled;
- da je opravila preizkus znanja o ravnanju z orožjem. (Zakon o orožju, Ur. l. RS, št. 23/2005 s spremembami in dopolnili)

Preizkus znanja o ravnanju z orožjem je opredeljen s Pravilnikom o programu in načinu izvedbe preizkusa znanja o ravnanju z orožjem.

Program usposabljanja je razdeljen na dva dela, na praktični in teoretični del, pri tem je pomembno poudariti, da teoretični del obsega minimalno deset ur, praktični del pa minimalno pet ur.

V teoretičnem delu usposabljanja mora kandidat spoznati določene teme iz:

- zakona o orožju in podzakonskih predpisov, izdanih na podlagi zakona o orožju;
- določena poglavja iz Kazenskega zakonika RS;
- predpisov, ki urejajo prekrške zoper javni red in mir, javne shode in javne prireditve, in predpisov o nadzoru državne meje, ki se nanašajo na orožje;
- osnov nudenja prve pomoči pri ranah s strelnim orožjem;

- tehničnih lastnosti posameznih vrst/tipov kratkocevnega in dolgocevnega orožja;
- pravil varnega ravnanja z orožjem;
- uporabe zaščitnih sredstev pri streljanju;
- razstavljanja in sestavljanja orožja ter vzdrževanja orožja. (Pravilnik o programu in načinu izvedbe preizkusa znanja o ravnanju z orožjem, Ur. l. RS, št. 21/01 in 99/01)

Praktični del usposabljanja pa obsega:

- sestavo orožja in varno ravnanje z orožjem;
- razstavljanje in sestavljanje orožja;
- pravilno ravnanje pri uporabi orožja (streljanje in odpravljanje zastojev);
- uporabo zaščitnih sredstev. (prav tam)

Preizkus znanja je razdeljen na teoretični in praktični del, teoretični del je sestavljen iz pisnega testa in ustnega zagovora, praktični del pa iz varnega rokovanja s praznim orožjem in rokovanja in streljanja z orožjem.

Zakon o zasebnem varovanju pa v 38. členu določa, da se mora varnostno osebje obvezno strokovno usposabljati in izpopolnjevati, kar pomeni, da mora varnostnik, ki lahko porablja orožje v skladu z zakonom, pred tem opraviti še strokovno usposabljanje po programu, omenjenem v nadaljevanju. (Zakon o zasebnem varovanju, Ur. l. RS, št. 17/2011)

4.1 Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja

Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja (v nadaljevanju Program) je določen z odredbo o določitvi Programa. Pomembno je poudariti, da se mora varnostno osebje, ki sme nositi in uporabljati orožje med neposrednim opravljanjem nalog zasebnega varovanja, stalno strokovno izpopolnjevati in najmanj vsakih pet let opraviti preizkus strokovne usposobljenosti po Programu.

Prav tako mora imetnik licence in izvajalec internega varovanja v skladu z 39. členom ZZasV-1 najmanj enkrat letno zagotoviti interno strokovno izpopolnjevanje varnostnega osebja glede na vrsto del, ki jih opravlja.

V praksi to pomeni, da se varnostno osebje, ki lahko nosi in uporabi strelno orožje v skladu z zakonom, najmanj enkrat letno usposablja na internem strokovnem usposabljanju v organizaciji imetnika licence, vsakih pet let pa mora opraviti preizkus strokovne usposobljenosti po tem programu. Trajanje izpopolnjevanja po tem programu je 4 ure, pri tem pa se porabi 48 nabojev na strelca.

4.1.1 Pogoji za pristop k usposabljanju in izpopolnjevanju

Da se lahko oseba usposablja in izpopolnjuje po tem programu, mora imeti nacionalno poklicno kvalifikacijo varnostnik, varnostnik nadzornik, varnostnik telesni stražar ali varnostni menedžer oz. biti strokovno usposobljen za opravljanje teh del, mora pa imeti tudi pravico izvajati ukrepe in dolžnosti v skladu z zakonom, ki ureja zasebno varovanje, ter pravico do posesti in nošenja orožja v skladu z zakonom, ki ureja posest in nošenje orožja. (Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja, Ur. l. RS, št. 18/2014)

4.1.2 Cilji programa

Cilji programa usposabljanja na področju zasebnega varovanja s področja uporabe strelnega orožja so:

- poznavanje določenih vsebin normativne ureditve zasebnega varovanja,
- poznavanje določenih vsebin normativne ureditve v zvezi z orožjem,
- poznavanje določenih vsebin organizacije in pogojev za izvajanje streljanja,
- znati izvesti osnovne ukrepe prve pomoči v primeru strelnih ran,
- uporaba teoretičnih znanj pri izvedbi vaj v streljanju,
- drža orožja,
- različni strelski položaji,
- pravilno proženje, dihanje in merjenje v različnih taktičnih situacijah kot so zmanjšana vidljivost, fizični napor, ipd.,
- priprava orožja za različne taktične situacije,

- ravnanje z orožjem po uporabi,
- upoštevanje varnostnih standardov pri ravnanju z orožjem. (Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja, Ur. l. RS, št. 18/2014)

4.1.3 Preizkus strokovne usposobljenosti nošenja in uporabe strelnega orožja

Osvojeno teoretično in praktično znanje preveri izvajalec programa med usposabljanjem in izpopolnjevanjem na podlagi meril za ocenjevanje vaj v streljanju iz posameznega sklopa vaj.

Če kandidat ni uspešen pri preverjanju znanja, lahko še isti dan preizkus ponovi, v nasprotnem primeru pa se ga napoti na ponovno usposabljanje oziroma izpopolnjevanje in preizkus. (prav tam)

Preizkus obsega ocenjevanje teoretičnega znanja, aktivnosti in postopkov na strelišču:

- pred streljanjem (obvladovanje teoretično-praktičnih strelskih znanj in veščin – razstavljanje in sestavljanje orožja, priprava orožja za streljanje, delo na neposrednih pripravah itd.),
- med streljanjem (streljanje s pištolo, ki jo uporablja pri svojem delu – predpisane vaje) in
- po streljanju (delo z orožjem po streljanju, delo v varnostni coni, čiščenje orožja itd.).
(prav tam)

Kandidat je na preizkusu ocenjen z oceno uspešno, če je ocenjen z oceno uspešno iz:

- znanja, aktivnosti in postopkov na strelišču pred streljanjem,
- streljanja z orožjem v osebni zadolžitvi na strelišču med streljanjem in
- znanja, aktivnosti in postopkov na strelišču po streljanju. (prav tam)

4.1.4 Vaje v streljanju

4.1.4.1 Streljanje s pištolo

Strelja se na tarče na razdalji 5 metrov iz različnih položajev in vsebuje različne postopke. Za streljanje je na voljo 48 nabojev. Zadetki se ocenjujejo.

4.1.4.2 Streljanje z dolgocevnim orožjem

Z avtomatskim orožjem varnostniki streljajo na razdalji 20 in 35 metrov od strelskega mesta stoje v premikanju, kleče in leže izza zaklona. Pri tem uporabljajo različne postopke, kot so polnjenje – praznjenje orožja, polnjenje nabojnika, ipd. Za streljanje z omenjenim orožjem imajo na voljo 80 nabojev.

4.2 Primerjava usposabljanja s področja uporabe strelnega orožja s policijo

4.2.1 Policija

»Naloge policije, ki izhajajo iz njenih temeljnih dolžnosti, so:

- varovanje življenja, osebne varnosti in premoženja ljudi,
- preprečevanje, odkrivanje in preiskovanje kaznivih dejanj in prekrškov, odkrivanje in prijemanje storilcev kaznivih dejanj in prekrškov, drugih iskanih ali pogrešanih oseb ter njihovo izročanje pristojnim organom in zbiranje dokazov ter raziskovanje okoliščin, ki so pomembne za ugotovitev premoženjske koristi, ki izvira iz kaznivih dejanj in prekrškov,
- vzdrževanje javnega reda,
- nadzor in urejanje prometa na javnih cestah in nekategoriziranih cestah, ki so dane v uporabo za javni promet,
- nadzor državne meje,
- naloge v zvezi z gibanjem in prebivanjem tujcev,
- varovanje določenih oseb, prostorov, objektov in okolišev objektov, in če z zakonom ni določeno drugače, varovanje določenih delovnih mest in tajnosti podatkov državnih organov,

- naloge ob naravnih in drugih nesrečah,
- druge naloge« (Zakon o nalogah in pooblastilih policije, Uradni list, št. 15/2013).

4.2.2 Usposabljanje s področja uporabe strelnega orožja po programu Policist

4.2.2.1 Višješolski študijski program Policist

Višješolski študijski program Policist vsebuje elemente višješolskega izobraževanja kot izrazito praktično usmerjenega študija, ki temelji na usklajenih in jasno definiranih potrebah delodajalca – policije. Gre za tesno povezanost teoretičnega dela izobraževanja s praktičnim delom v enotah, naravnost je usmerjena v izobraževanje za delo. Program je izrazito poklicno naravnost. Kar 40 odstotkov programa je namenjenega praktičnemu usposabljanju v enotah. Zasnovan je modularno. Modul je programska enota izobraževalnih programov poklicnega in strokovnega izobraževanja, v katerih se strokovno-teoretična znanja, praktične veščine, splošna znanja in kompetence povezujejo v zaokroženo celoto ciljev in vsebin. Moduli so opredeljeni na podlagi analize poklicnega standarda, ključnih, generičnih in poklicno specifičnih kompetenc.

(http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/VARNOST/VARNOST_02_12.pdf)

Polijska taktika in oborožitev je predmet v okviru zgoraj omenjenega programa. Predmet se izvaja v prvem in drugem letniku in je med drugim namenjen tudi razvoju odgovornosti pri ravnanju s strelnim orožjem v policiji.

V prvem letniku imajo slušatelji 12 ur predavanj, 4 ure so namenjene urjenju na elektronskem in zračnem strelišču, 32 ur pa je namenjenih delu na streliščih. Ob tem je predvidenih še 27 ur samostojnega dela študentov

(http://www.policija.si/images/stories/GPUPA/VSP_Policist.pdf)

V drugem letniku imajo slušatelji 8 ur predavanj, 40 ur je pa namenjenih delu na streliščih. Ob tem je predvidenih še 27 ur samostojnega dela študentov.

(http://www.policija.si/images/stories/GPUPA/VSP_Policist.pdf)

4.2.3 Primerjava osnovnega usposabljanja s področja strelnega orožja med varnostnim osebjem in policisti

Tabela 1: Prikaz usposabljanja s področja strelnega orožja – varnostniki in policisti

	teoretično usposabljanje	praktično usposabljanje	skupaj usposabljanje
varnostno osebje	10 ur + 1,5 ure = 11,5 ure	5 ur + 2,5 ure = 7,5 ure	19 ur
policisti (prvi letnik)	12 ur	36 ur	48 ur
policisti (drugi letnik)	8 ur	40 ur	48 ur

Vir: Lasten

Pri varnostnem osebju smo upoštevali usposabljanje in preverjanje znanja v skladu s Pravilnikom o programu in načinu izvedbe preizkusa znanja o ravnanju z orožjem kot osnovo za pridobitev orožne listine. Poleg tega smo upoštevali še program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja, po katerem se mora varnostno osebje strokovno usposablјati in izpopolnjevati.

Pri policistih pa je upoštevano usposabljanje po programu Policist v okviru predmeta Policijska taktika in oborožitev.

Varnostno osebje, ki lahko v skladu z zakonom uporablja strelno orožje, mora za uporabo slednjega izpolnjevati pogoje, ki jih nalaga Zakon o orožju. V skladu s tem morajo opraviti predpisani program usposabljanja in preverjanja, ki obsega 10 ur teorije in minimalno 5 ur praktičnega dela (za vsako orožje, za katero se pridobiva orožna listina).

Poleg tega se mora varnostno osebje interno izpopolnjevati po prej omenjenem programu. Če to strnemo, vidimo, da gre varnostno osebje skozi teoretično usposabljanje v obsegu 11,5 ure, praktično se pa usposablja v obsegu 7,5 ure.

Policisti se v programu Policist pri predmetu Policijska taktika in oborožitev usposablјajo skupaj 96 ur, od tega v prvem letniku 48 ur in v drugem 40 ur.

Pri tem lahko ugotovimo, da je samo v prvem letniku usposabljanja s področja oborožitve veliko več, če pa upoštevamo še usposabljanje v drugem letniku, pa je le-tega približno štirikrat več.

4.3 Primerjava usposabljanja s področja uporabe strelnega orožja s Slovensko vojsko

4.3.1 Slovenska vojska

»Slovenska vojska predstavlja obrambne sile Republike Slovenije, vojaško obrambo izvaja samostojno ali v sodelovanju z zavezništvom na podlagi mednarodnih pogodb« (<http://www.slovenskavojska.si/o-slovenski-vojski/>).

»Poslanstvo Slovenske vojske je, da v sodelovanju z zavezniki:

- izvaja vojaško obrambo Republike Slovenije,
- odvrne vojaško agresijo na Republiko Slovenijo,
- vzpostavi suverenost na celotnem ozemlju Republike Slovenije ter
- prispeva k mednarodnemu miru in stabilnosti« (<http://www.slovenskavojska.si/o-slovenski-vojski/>).

4.3.2 Osnovno usposabljanje v Slovenski vojski

Vsak pripadnik Slovenske vojske, ki se na novo zaposli, je napoten v Veščinski center Slovenske vojske. Program temeljnega strokovnega usposabljanja je razdeljen v dve fazi, v prvi fazi je enak za vse, v drugi fazi pa se nekoliko razlikuje, predvsem je to odvisno od tega, ali se kandidat usposablja za vojaka, častnika ali vojaškega uslužbenca. (<http://www.postanivojak.si/index.php?id=34>)

4.3.3 Usposabljanja s področja oborožitve in streljanj

Pri temeljnem strokovnem usposabljanju zavzema predmet Osebna oborožitev s poukom streljanja v prvi fazi skupaj 119 ur, od tega je 22 ur predavanj in 97 ur terenskih usposabljanj in urjenj. Kompetence, ki jih vojaki pridobijo pri tem usposabljanju, so predvsem poznavanje osnovnega vzdrževanja oborožitve, odprava zastojev pri orožju, uspešno opravljena streljanja in uspešno opravljen test rokovanja z orožjem.

Usposabljanje s pištolo je časovno razdeljeno na 3 ure predavanj in 22 ur terenskih vaj s streljanjem. Vojaki spoznajo orožje, naučijo se postopkov pri streljanju, spoznajo osnovno vzdrževanje orožja, znajo odpraviti zastoje pri streljanju in opravijo streljanje na zaporedni št. 1 in 2.

V drugi fazi usposabljanja je pri pištoli poudarek na streljanju ter postopkih pri streljanju. Usposabljanje obsega 14 ur, od tega je ena ura teoretičnega usposabljanja in 13 ur terenskih vaj – streljanja. Vojaki opravijo streljanje s pištolo na zaporednih številkah 3, 4, 5, 6 in 7.

Če se osredotočimo na usposabljanje s področja pištole, lahko ugotovimo, da se vojak v programu temeljnega strokovnega usposabljanja usposablja v obsegu 39 ur, od tega 4 ure obsegajo predavanja, 35 ur pa terensko usposabljanje in streljanje. Pri temeljnem strokovnem usposabljanju vojak porabi 161 kosov streliva.

4.3.4 Primerjava usposabljanj s področja strelnega orožja med varnostnim osebjem in vojaki

Tabela 2: Primerjava usposabljanj in porabe streliva med vojaki in varnostnim osebjem

	teoretično usposabljanje	praktično usposabljanje	porabljeno strelivo (pištola)
varnostno osebje (pištola)	10 ur + 1,5 ure = 11,5 ure	5 ur + 2,5 ure = 7,5 ure	13 + 48 = 61 kos
vojaki (pištola)	4 ure	35 ur	161 kos

Vir: Lasten

Pri varnostnem osebju smo upoštevali usposabljanje in preverjanje znanja v skladu s Pravilnikom o programu in načinu izvedbe preizkusa znanja o ravnanju z orožjem kot osnovo za pridobitev orožne listine. Poleg tega smo upoštevali še program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja, po katerem se mora varnostno osebje strokovno usposablјati in izpopolnjevati.

Pri vojakih smo zaradi lažje primerjave upoštevali ure usposabljanj, ki so namenjene samo pištoli. Vojaki se pri temeljnem usposabljanju usposablјajo 39 ur, varnostniki pa le 19 ur.

Ugotovimo lahko, da je usposabljanja samo s področja pištole pri vojakih približno dvakrat več kot pri varnostnikih. Porablјeno ostro strelivo je pri vojakih skoraj trikrat večje kot pri varnostnem osebju.

5 REDNA LETNA STRELJANJA NA PODROČJU ZASEBNEGA VAROVANJA IN PRIMERJAVA S POLICIJO IN SLOVENSKO VOJSKO

Redna letna streljanja na področju zasebnega varovanja so posredno določena v 39. členu ZZasV-1, kjer je določeno, da mora imetnik licence in izvajalec internega varovanja najmanj enkrat letno zagotoviti interno strokovno izpopolnjevanje varnostnega osebja glede na vrsto del, ki jih opravlja. Ta izpopolnjevanja morajo biti skladna s predpisanimi programi strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja.

To pa pomeni, da mora varnostno osebje, ki lahko uporablja strelno orožje, vsaj enkrat letno izvesti streljanja, določena s programom strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja.

Tako imenovano kondiciranje v streljanju je za vsakega strelca zelo pomembno, saj se le na tak način ohranja strelska kondicija. S tem se pa tudi redno uri v postopkih na strelišču in postopkih v rokovanju z orožjem, kar pa ima lahko odločilen vpliv takrat, ko je varnostno osebje prisiljeno strelno orožje uporabiti.

5.1 Redna letna streljanja v policiji

Zakon o organiziranosti in delu v policiji v 57. členu določa obveznost strokovnega in psihofizičnega usposabljanja policistov. V ta namen je policija izdelala program usposabljanja "Vaje v streljanju za vse policiste" številka: 604-113/2009/101 z dne 12. 11. 2009. V tem programu so določeni tudi vsebina ter pogostnost izvedbe usposabljanj s strokovnega področja za policiste in zahtevana raven usposobljenosti (ocenjevanje), vendar pa je ta dokument interne narave, zato podrobnejše predstavitev ne morem predstaviti. Kljub temu pa lahko na podlagi pogovorov s policisti navedem, da je potrebno na podlagi programa za operativne policiste opraviti letno najmanj štiri streljanja, ki vključujejo streljanje s pištolo in dolgocevnim orožjem. Seveda pa se obseg streljanja povečuje glede na naravo dela, ki ga posameznik opravlja v policiji (npr. pripadnik specialne enote, pripadnik posebne policijske enote, itd).

5.2 Redna letna streljanja v Slovenski vojski

Učinkovito streljanje pri vojaških delovanjih je temeljna vojaška veščina vseh rodov in služb Slovenske vojske. Redna letna streljanja v Slovenski vojski so različna za enote in so predvsem odvisna od tega, kakšne so naloge enot. Tako enota, ki odhaja na misijo ali ima drugo podobno nalogo, opravi več streljanj in usposabljanj z oborožitvijo kot enota, ki takih nalog nima oz. opravlja bolj administrativne naloge.

Program streljanj je opredeljen z dokumentom Pravila in programi za streljanje s pehotnim orožjem, kateri je razdeljen na dva zvezka. Prvi zvezek je namenjen streljanjem z osebnim orožjem, drugi pa streljanjem s posameznimi orožji.

Streljanja so različna tudi glede na samo vrsto oborožitve, za katero je vojak oz. enota zadolžen/zadolžena. Tako so različna streljanja in tudi različno ocenjevanje za vojaka, ki ima osnovno orožje avtomatsko puško in pištolo kot alternativno orožje, kot za nekoga, ki ima osnovno orožje pištolo in alternativno avtomatsko puško.

Za lažjo predstavitev, kako potekajo redna letna streljanja, bomo opisali streljanje s pištolo Beretta M92 FS, ki je standardna pištola v Slovenski vojski. Vsi pripadniki enot, katerim je pištola osebna oborožitev, morajo zaradi vzdrževanja strelske usposobljenosti enkrat letno opraviti predpisana streljanja. Ker lahko pripadniki v enem dnevu opravijo streljanje le na dveh zaporednih številkah, pomeni, da izvajajo streljanja najmanj trikrat letno. Pri tem je potrebno omeniti, da vojaki ne streljajo le s pištolo, ampak tudi z drugimi orožji.

Streljanja so razdeljena na pripravljalna streljanja, nadaljevalna streljanja in osebni strelski test.

5.2.1 Predpisana letna streljanja za pripadnike enot, katerim je pištola osebna oborožitev

5.2.1.1 Pripravljalna streljanja na zaporedni št. 2 in 3

Namen streljanja na zaporedni št. 2 je pristreliti pištolo in uskladiti točko srednjega zadetka z namerilno točko. Strelja se iz stoječega položaja na razdalji 15 metrov. Strelec ima na voljo 25 nabojev. Strelec izstrelji štirikrat po pet nabojev, zadnjih pet nabojev je namenjenih za potrditev usklajenosti točke srednjega zadetka z namerilno točko. Sprejemljiv standard je predpisan, če ga strelec ne doseže, ponavlja streljanje. (Pravila in programi za streljanje s pehotnim orožjem, prvi zvezek: Osebno orožje, 2012, str. 5–12).

Streljanje na zaporedni št. 3 je namenjeno preverjanju natančnosti strelca iz drugih položajev na razdaljah 15, 20 in 25 metrov. Strelja se iz stoječega, klečečega in sedečega položaja. Strelec ima na voljo 30 nabojev. Sprejemljiv standard je različen glede na razdaljo in položaj streljanja. (Pravila in programi za streljanje s pehotnim orožjem, prvi zvezek: Osebno orožje, 2012, str. 5–14)

5.2.1.2 Nadaljevalna streljanja na zaporednih št. 4, 5 in 6

Namen streljanja na zaporedni št. 4 je urjenje strelca v hitrem streljanju s pištolo na trenutne tarče iz stoječega, klečečega in sedečega položaja na razdaljah do 25 metrov. Tarče se dvigajo v pet do deset sekundnih intervalih in stojijo trikrat po pet sekund. Strelec ima na voljo 36 nabojev in mora doseči predpisane standarde. (Pravila in programi za streljanje s pehotnim orožjem, prvi zvezek: Osebno orožje, 2012, str. 5–17)

Namen streljanja na zaporedni št. 5 je urjenje strelca v hitrem streljanju s pištolo na več tarč hkrati, z menjavanjem položajev za streljanje na razdaljah do 25 metrov. Tarče se dvigajo v določenih intervalih in stojijo omejen čas. Strelec ima na voljo 32 nabojev in mora doseči predpisane standarde. (Pravila in programi za streljanje s pehotnim orožjem, prvi zvezek: Osebno orožje, 2012, str. 5–20)

Namen streljanja na zaporedni št. 6 je urjenje strelca v streljanju na tarče s pištolo v razmerah radijske, kemične in biološke kontaminacije na razdaljah do 25 metrov. Tarče se dvigajo v določenih intervalih in stojijo med pet in dvanajst sekund. Strelec ima na voljo 18 nabojev in mora doseči predpisane standarde. (Pravila in programi za streljanje s pehotnim orožjem, prvi zvezek: Osebno orožje, 2012, str. 5–23)

5.2.1.3 Test rokovanja z orožjem

V Slovenski vojski je predpisan test rokovanja z orožjem za vsako orožje, ki se uporablja v vojski. Test rokovanja z orožjem se mora opraviti za orožje, ki ga vojaki uporabljajo kot osnovno orožje, najmanj enkrat letno, vendar pa zadnje testiranje pred izvajanjem streljanja ne sme biti starejše od šest mesecev.

Namen tega testa je zagotoviti določeno stopnjo usposobljenosti v varnem ravnanju z orožjem v celotni Slovenski vojski skladno z varnostnimi ukrepi in zahtevami ravnanja z orožjem. Obvezno testiranje zagotavlja, da so veščine ravnanja z orožjem vseh pripadnikov Slovenske vojske natančno nadzorovane in ustrezno popravljene. (Pravila in programi za streljanje s pehotnim orožjem. Prvi zvezek: Osebno orožje, 2012, str. 3–7)

Test rokovanja s pištolo je sestavljen iz šestih točk in ga mora vojak, ki uporablja pištolo kot osebno orožje, opraviti brez napak. V prvi točki se preverja varnost pri pregledu orožja, ki se pobira, prevzema ali predaja. V drugi točki se preverja razstavljanje in sestavljanje orožja, poznavanje pribora orožja in njegove uporabe ter vzdrževanje orožja. V tretji točki se preverja polnjenje okvirja z naboji. V četrti točki se preverjajo postopki z orožjem pri polnjenju letga. V peti točki se preverja odpravljanje različnih zastojev pri orožju in v šesti točki postopki pri praznjenju orožja.

5.2.1.4 Doseganje predpisanih strelskih standardov

Doseganje predpisanih strelskih standardov z orožjem se preverja na testiranju z orožjem in je sestavljeno iz:

- testa ravnanja z orožjem (praktični preizkus postopkov pri ravnanju z orožjem),
- osebnega strelskega testa (streljanje, ki ga pripadniki izvajajo z osebno – primarno oborožitvijo),
- osebne strelske ocene (streljanje, ki ga pripadniki izvajajo z alternativno oborožitvijo).

(Pravila in programi za streljanje s pehotnim orožjem. Prvi zvezek: Osebno orožje, 2012, str. 1–3)

6 ANALIZA STRELJANJ IN USPOSABLJANJ S PODROČJA UPORABE STRELNEGA OROŽJA V ZASEBNEM VAROVANJU, POLICIJI IN SLOVENSKI VOJSKI

6.1 Časovni okvirji usposabljanj in streljanj

Pri osnovnem usposabljanju varnostnikov smo upoštevali usposabljanje za pridobitev orožnega lista v skladu z Zoro-1 in usposabljanje po programu strokovnega izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja. Pri usposabljanju vojakov smo upoštevali usposabljanje po programu temeljnega usposabljanja vojakov. Pri policistih pa je upoštevano usposabljanje po programu Policist v prvem in drugem letniku v okviru predmeta Policijska taktika in oborožitev.

Tabela 3: Časovni okvirji usposabljanj in streljanj

	osnovno usposabljanje vojakov (pištola)	osnovno usposabljanje vojakov (oborožitev s poukom streljanja)	osnovno usposabljanje varnostnikov (usposabljanje za pridobitev orožne listine)	uspos. po programu str. izp. varn. osebja za nošenje in uporabo orožja	osnovno usposabljanje policistov po programu Policist (prvi in drugi letnik)
št. ur uspos. teoretično	4	22	10	1,5	20
št. ur prakt. usp. in strelj.	35	97	5	2,5	76
skupaj ur usposabljanja	39	119	19	4	96

Vir: Lasten

6.2 Število streljanj na letni ravni

Tabela 4: Št. streljanj na letni ravni

	št. streljanj na leto
varnostno osebje	min. 1 x
vojaki	min. 3 x
policisti	min. 4 x

Vir: Lasten

Redna letna streljanja izvajajo vojaki minimalno trikrat, če se osredotočimo samo na streljanja s pištolo. Varnostniki, ki lahko uporabljajo strelno orožje v zasebnem varovanju, pa se morajo najmanj enkrat letno strokovno usposablјati s tega področja. To v praksi pomeni, da se dejansko streljanja izvajajo le enkrat letno z orožjem, ki ga varnostniki uporabljajo pri svojem delu. Seveda lahko subjekti, ki se ukvarjajo z zasebnim varovanjem, organizirajo več streljanj skozi leto, vendar je to povezano s povečanimi stroški in odsotnostjo varnostnikov z delovnih mest, zato se večina omenjenih subjektov drži predpisanega minimuma streljanj.

Vojaki streljajo s pištolo minimalno trikrat na leto, pri tem pa je potrebno upoštevati še druge oblike usposabljanj oz. streljanj s pištolo in drugimi orožji, npr. streljanja z manevrskimi naboji (taktična usposabljanja), ipd. Torej vojaki streljajo tudi z drugimi vrstami orožij, kar pa je za varnostnike značilno v manjši meri.

Policisti omenjena streljanja izvajajo minimalno štirikrat letno. Podobno kot za vojake velja tudi za policiste, da pri streljanjih uporabljajo tako kratkocevno orožje kakor tudi dolgocevno.

Slika 8: Pištola Beretta M92FS, standardna pištola Slovenske vojske

Vir: <http://www.beretta.com/en/92-fs/#Photos>

6.3 Porabljeno strelivo na letni ravni

Tabela 5: Poraba streliva na letni ravni – pištola

	št. nabojev
varnostno osebje	48 (pištola)
vojaki	141 (pištola)

Vir: Lasten

Če primerjamo porabo ostrega streliva na letni ravni med varnostniki in vojaki, ugotovimo, da je poraba pri vojakih, če primerjamo le streljanja s pištolo, približno trikrat večja kot pri varnostnikih. Pri tem je pomembno poudariti, da je za večino varnostnikov streljanje s pištolo enkrat letno edino streljanje, ki ga opravijo v letu. Pri vojakih pa streljanje s pištolo predstavlja manjši del streljanj, saj večino streljanj opravijo z drugimi orožji.

7 SKLEP

V diplomski nalogi sem opisal osnovno zakonodajo na področju zasebnega varovanja, katera določa pogoje za uporabo strelnega orožja v zasebnem varovanju, in programe, po katerih se usposablja varnostno osebje tako za pridobitev orožnega lista kot za pridobitev službene izkaznice za opravljanje določenih oblik zasebnega varovanja, pri katerih lahko varnostno osebje uporablja strelno orožje v skladu z zakonom.

Zakonodaja in ostali predpisi so nastavljeni tako, da varnostno osebje, ki lahko uporablja strelno orožje, pridobi osnovna znanja za rokovanje z orožjem že ob pridobitvi orožnega lista, vendar pa je to znanje zgolj osnovno. Za pridobitev službene izkaznice za oblike zasebnega varovanja, pri katerih lahko varnostno osebje uporablja strelno orožje, pa je potrebno poleg pridobitve orožne listine opraviti še usposabljanje po programu strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja. Omenjeni program je zastavljen dobro, število porabljenih nabojev po tem programu je ustrezno, tudi taktične zahteve so ustrezne, večji poudarek pa bi bilo potrebno nameniti samemu rokovanju z orožjem in predpisati test rokovanja z orožjem, ki bi bil pogoj za samo streljanje.

Pri primerjavi usposabljanj med varnostnim osebjem, policijo in vojsko smo prišli do spoznanja, da policija in vojska namenjata več časa za samo usposabljanje. Pri tem je ključno dejstvo, da lahko vojaki, policisti in varnostno osebje, v okviru zakonskih pogojev, uporabijo strelno orožje zoper druge osebe in s tem posežejo v osnovno človekovo pravico – nedotakljivost življenja.

Policisti se s področja strelnega orožja usposabljaajo v okviru programa Policist pri predmetu Policijska taktika in oborožitev. Predmet je razdeljen v dva letnika, skupno število ur teoretičnega usposabljanja je 20 ur, praktičnega usposabljanja pa je 76 ur.

Pri temeljnem strokovnem usposabljanju vojakov zavzema predmet osebna oborožitev s poukom streljanja v prvi fazi skupaj 119 ur, od tega je 22 ur predavanj in 97 ur terenskih usposabljanj in urjenj. Če se osredotočimo na usposabljanje s področja pištole, lahko ugotovimo, da se vojak v programu temeljnega strokovnega usposabljanja usposablja v obsegu 39 ur, od tega 4 ure predavanj in 35 ur terenskega usposabljanja in streljanj.

Varnostno osebje pa se za pridobitev orožnega lista usposablja 10 ur teoretično in 5 ur praktično. Če zraven tega upoštevamo še usposabljanje po programu strokovnega izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja, je skupno število ur usposabljanj 19.

Pri primerjavi števila ur usposabljanj tako pridemo do ugotovitve, da se policisti s področja oborožitve in taktike z oborožitvijo usposablja več kot štirikrat več od varnostnega osebja. Podobno velja tudi za vojake, pri tem pa sploh nismo upoštevali dejstva, da imajo vojaki veliko usposabljanj iz same taktične uporabe oborožitve in pa streljanj z drugimi vrstami oborožitve, katerih nismo omenjali. Seveda moramo upoštevati, da so policijska pooblastila glede uporabe strelnega orožja širša in da vojaki uporabljajo več različnih tipov orožij kot varnostniki, vendar pa lahko zaključimo, da se varnostniki premalo usposablja s področja uporabe strelnega orožja.

Redna letna streljanja pri varnostnikih so predpisana v okviru internega usposabljanja, ki ga mora zagotoviti imetnik licence, in sicer enkrat letno. To pomeni, da morajo varnostniki, ki lahko uporabljajo strelno orožje, izvesti usposabljanje s streljanjem po programu strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja. Iz tega sledi, da varnostniki streljajo najmanj enkrat letno in pri tem porabijo 48 nabojev pri streljanju s pištolo.

Če to primerjamo z vojakom, ugotovimo, da vojak, katerim je pištola osnovna oborožitev, strelja najmanj trikrat letno, pri tem pa porabijo 141 nabojev.

Policisti streljajo najmanj štirikrat letno, tako z dolgocevnim in kratkocevnim orožjem. Seveda pa se obseg streljanja povečuje glede na naravo dela, ki ga posameznik opravlja v policiji (npr. pripadnik specialne enote, pripadnik posebne policijske enote, itd).

Že streljanje vojakov pomeni minimum streljanj za zagotovitev neke osnovne strelske kondicije. Iz tega sledi, da sta streljanje enkrat na leto in poraba 48 nabojev, kolikor je predpisano s prej omenjenim programom, neustrezna in ne zagotavljata ustrezne strelske kondicije, posledično pa je tudi usposabljanja iz ravnanja z orožjem toliko manj.

Glede na zgoraj navedena dejstva lahko potrdimo osnovno tezo in ugotovimo, da varnostno osebje, ki v skladu z zakonom lahko uporablja strelno orožje, ni dovolj dobro usposobljeno za uporabo strelnega orožja.

7.1 Ključni predlogi

Ključni predlogi pričujoče analize so:

- v program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja je potrebno uvesti in predpisati test rokovanja z orožjem, pri katerem se na predpisan način preverijo določeni postopki z orožjem, kot so polnjenje, praznjenje, postopki ob zastojih in podobno.
- Potrebno je predpisati redna letna streljanja oz. strelska kondiciranja minimalno trikrat letno, in sicer v okviru internega usposabljanja ali na kak drugačen način.
- Zasebnim subjektom, ki se ukvarjajo z zasebnim varovanjem, je potrebno predlagati, da varnostnikom, ki lahko uporabljajo strelno orožje, omogočijo streljanja vsaj enkrat na mesec.

8 UPORABLJENA LITERATURA IN VIRI

8.1 Literatura

1. Savski S., Grilc B., Jarc S., Mele Z. (2012). *Zakon o detektivski dejavnosti s komentarjem; Zakon o zasebnem varovanju s komentarjem*. Ljubljana: GV založba.

8.2 Viri

1. Odredba o določitvi programa strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja. Ur. l. RS, št. 18/2014.
2. Pravila in programi za streljanje s pehotnim orožjem, prvi zvezek: Osebno orožje. (2012). Ljubljana, Poveljstvo za doktrino, razvoj, izobraževanje in usposabljanje.
3. Pravilnik o izvajanju Zakona o zasebnem varovanju Ur. l. RS, št. 100/2011.
4. Pravilnik o načinu prevoza in varovanja denarja ter drugih vrednostnih pošiljk, Ur. l. RS, št. 96/2005 s spremembami in dopolnili.
5. Pravilnik o programu in načinu izvedbe preizkusa znanja o ravnanju z orožjem (Ur. l. RS, št. 21/2001 in 99/2001).
6. Pravilnik za izvajanje Zakona o orožju (Ur. l. RS, št. 40/05 s spremembami in dopolnili).
7. Program strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja, priloga odredbe o določitvi programa strokovnega usposabljanja in izpopolnjevanja varnostnega osebja za nošenje in uporabo orožja. Ur. l. RS, št. 18/2014.
8. Ustava Republike Slovenije, Ur. l. RS, št. 33/1991 s spremembami in dopolnili.
9. Zakon o orožju, Ur. l. RS, št. 23/2005 s spremembami in dopolnili.
10. Zakon o zasebnem varovanju, Ur. l. RS, št. 17/2011.

8.3 Internetni viri

1. Basic Gun Safety – The most important part of firearms training and gun handling: The Four Basic Rules of Gun Safety. (2013). Pridobljeno 25. 9. 2015 s spletne strani:

- <http://arbucklefirearms.com/blog/index.php/basic-gun-safety-the-most-important-part-of-firearms-training-and-gun-handling/>.
2. Beretta: 92FS. (2015). Pridobljeno 15. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.beretta.com/en/92-fs/#Photos>.
 3. Gun safety. (2015) Pridobljeno 25. 9. 2015 s spletne strani: https://en.wikipedia.org/wiki/Gun_safety.
 4. Kategorije: puške. (2015). Pridobljeno 15. 9. 2015 s strani: <http://www2.arnes.si/~osnocer/ROM/Miha/KATEGORIJE.html>.
 5. Kovček za prenos orožja. (2015). Pridobljeno 15. 9. 2015 s spletne strani: http://bock.si/product_info.php?products_id=655.
 6. NRA Gun Safety Rules: Cleaning. (2015). Pridobljeno 25. 9. 2015 s spletne strani: <http://training.nra.org/nra-gun-safety-rules.aspx>.
 7. O Slovenski vojski. (2015). Pridobljeno 17. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.slovenskavojska.si/o-slovenski-vojski/>.
 8. Orožje: Pribor za čiščenje orožja. (2015). Pridobljeno 15. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.info4d.com/a17-32-681/pribor-za-ciscenje-orozja-nopribor>.
 9. Poklicni vojaki: Usposabljanje. (2015) Pridobljeno 17. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.postanivojak.si/index.php?id=34>.
 10. Poslanstvo slovenske vojske. (2015). Pridobljeno 17. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.slovenskavojska.si/o-slovenski-vojski/>.
 11. Predanič, J. (2011). Policist od notranjega ministrstva dobil odškodnino. Pridobljeno 15. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.delo.si/novice/kronika/policist-od-notranjega-ministrstva-dobil-od-kodnino.html>.
 12. Prihodnost lesu. (2015). Pridobljeno 15. 9. 2015 s strani: <http://www.sinatura.si/2009/11/27/lovska-pus%CC%8Cka/>.
 13. Revija Varnost. (2012). Pridobljeno 16. 9. 2015 s spletne strani: http://www.mnz.gov.si/fileadmin/mnz.gov.si/pageuploads/VARNOST/VARNOST_02_12.pdf.
 14. Sintal Koncern: Uniforme. (2015). Pridobljeno 15. 9. 2015 s spletne strani: <http://www.sintal.si/o-nas/uniforme/>.
 15. Splošne informacije: Na kratko o nas. (2015). Pridobljeno 15. 9. 2015 s spletne strani: <https://www.rekreiraj.se/ponudnik/o-ponudniku-in-ponudba/-1820>.

16. Višješolski študijski program: Policist. (2011). Pridobljeno 18. 9. 2015 s spletne strani:
http://www.policija.si/images/stories/GPUPA/VSP_Policist.pdf